

EGRELL

Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació
dels Ecosistemes Lleidatans

www.egrell.org

**VI Simposi sobre
l'Ensenyament
de les Ciències de la Natura**

**Balaguer
(La Noguera)
7, 8 i 9 de març de 2002**

**TALLER:
ECOSISTEMES DE SECÀ**

TALLER: ECOSISTEMES DE SECÀ

Realització:

EGRELL (Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació dels Ecosistemes Lleidatans).

DESCRIPCIÓ DEL TALLER

Les terres àrides de la Plana de Lleida, situades a l'extrem oriental de la Depressió de l'Ebre, acullen des del punt de vista ecològic un dels ambients més singulars de Catalunya, i a la vegada el que li dóna major importància dins de l'àmbit europeu. Es tracta dels secans de caire estèpic, un ecosistema que s'ha mantingut fins al segle XXI en un bon estat de conservació i en perfecta harmonia amb les activitats humanes tradicionals.

Les condicions climàtiques dels secans lleidatans són dures, amb dues estacions molt contrastades: un fred hivern i un calorós i àrid estiu, essent la pluviometria anual molt baixa. Els sòls són generalment prims, amb un sustracte petrocàlcic molt superficial, i pobres, sovint salins o fins i tot guixencs. El conjunt d'aquests condicionants no permet l'establiment d'una vegetació gaire esponerosa, essent el paisatge vegetal típic d'aquests ambients més semblant a moltes zones del Nord d'Àfrica i de l'Est d'Àsia que el que s'esperaria del continent europeu.

La major part dels secans lleidatans s'han dedicat fins avui al conreu de cereals, alternats amb erms i guarets en els indrets on s'ha mantingut l'agricultura i la ramaderia tradicionals, o bé els trobem encara com a brolles i altres formacions vegetals climàtiques, baixes i esclarissades, en les zones menys transformades.

Malgrat tot el que aquest paisatge tan eixareït pugui semblar d'entrada, el cert és que s'hi troben una comunitat d'espècies estèpiques molt interessants, tant de flora com de fauna, que enriqueixen molt la nostra biodiversitat. De fet, algunes de les darreres espècies descobertes per la Ciència o bé retrobades al nostre país després de molts anys sense registres ho han estat precisament en aquests ambients, on també s'hi troben algunes de les espècies més amenaçades d'extinció a Catalunya i en greu regressió a nivell mundial.

Així, diferents espècies de plantes només es troben als secans lleidatans, algunes d'elles endèmiques de la Depressió de l'Ebre (no es troben enlloc més del món) i actualment en greu perill d'extinció. Entre la fauna dels nostres secans hi trobem també autèntiques joies, tot i que sovint molt ben amagades i difícils de descobrir. Dels invertebrats, diferents espècies d'Ortòpters, Lepidòpters i altres insectes de Catalunya només es troben en aquestes àrees, on també s'hi localitzen alguns aràcnids molt escassos i exclusius d'aquests ambients. És el grup dels Vertebrats però, el més estudiat i ben conegut. Hi destaquen els rèptils i sobretot els ocells. La comunitat d'ocells estèpics dels secans lleidatans és encara força completa i ben representada. Aquests ocells ténen aquí unes de les poblacions més importants a nivell peninsular i europeu, i en alguns casos, fins i tot mundial.

En aquest Taller es pretén presentar als participants tot aquest Patrimoni Natural, que malgrat estar molt estudiat encara és avui massa desconegut, a la vegada que proporcionar tot el material i recursos necessaris per a poder treballar a l'escola a diferents nivells en l'estudi i la descoberta del nostre entorn natural.